ſcꝫ diabolū eſt vigilādū ꝑ reſiſtentiā. de q̄ Jac. iiij.
Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Ratio Hiero.
Debilis eſt hoſtis nō pōt vincere niſi volentē. Jō
j. Pe. v. Vigilate q2 aduerſarius veſter. diabolus
tanꝗ̄ leo rugiēs circumit q̄rens quē deuoret. cui
fortiter reſiſtite in fide. Et merito debem⁹ vigilare
reſiſtēdo. q2 dicit Ber. Illius eſt mala ſuggerere. no
ſtrū vero nō ꝯſentire. q2 dicit Iſiđ. Non eius pote
ſtas. ſꝫ nr̄a volūtas mācipat nos diabolo. ¶ Quin-
tus fur eſt mortis aſſiſtētia. q2 mors appropiquat
occulte ⁊ vbiqꝫ Seneca. Mors vbiqꝫ te expectat. ⁊
vna dierꝫ te arripiet. Quia ſm̄ Aug⁹. de vbis dn̄i.
Mors eſt certa hora incerta. vt ſꝑ ſit ſuſpecta. Et
apl̄s. j. ad Theſ. v. Dies dn̄i ſic fur i nocte veniet. ſ.
occulte. Ideo Aug. Si nō ſcis q̄ hora veniet. ideo
ſꝑ vigila vt te ſemꝑ inueniat paratū. ſ. in bonis ope
rib⁹. q2 dicit Aug⁹. de diſciplina xp̄iana. Non pōt
male mori q̄ bene vixerit. Ideo ꝯtra iſtū furem eſt
vigilādū ꝑ exerciciū bonorꝫ operꝫ. Eccl̄i. xiiij. Ante
obitū oꝑare iuſticiā. Nam ille fur furat̄ nobis me
ritū vite p̄ſentis. Ideo apl̄s ad Gal. vj. Dum tem-
pus habem⁹ operemur bonū. Eo ꝙ ſaluator dixit
Joh. ix. Me oportet oꝑari donec dies. veniet nox
q̄ñ nemo oꝑari poteſt. ſ. poſt mortē. Poteſt homo
conqueri illud Lu. xvj. Quid faciam quia aufert
a me dn̄s villicationem. fodere non valeo. mēdica
re erubeſco. Jō Eccl̄i. xj. In die bonorꝫ nō ſis im-
memor malorū. videlicet ꝙ reddet vnicuiqꝫ iuxta
oꝑa ſua. Talis fuit Seneca dicēs. Ante ſenecturē
cogitaui vt bene viuerē. vt in ſenectute bn̄ morerer.
Nam dicit Aug. Non eſt mala mors putāda cū p̄
ceſſerit bona vita. quam duxit beatus Martinus
vt patet in eius legenda.

¶ De ſancta Eliſabet. ¶ Sermo clv.

Vendidit omia que ha
buit ⁊ emit eā. Mat. xiij. ⁊ legit̄ ad hono
rem beate eliſabeth ꝓ euāgelicali officio
¶ Fontinus in deſcriptionib⁹ vniuerſi dicit. Lu-
mine maiori ſuꝑueniēte minus lumē obfuſcat̄. vt
patet de ſole ⁊ ſtellis. ſole lucente lux ſtellarꝫ obfu-
ſcat̄. Sp̄ūaliter. Per maius lumen intelligit̄ lux
beatitudinis eterne Pſal. xxxv. In lumine tuo vi
debimus lumē. Cū hoc lumē lucet ꝑ amorē ⁊ deſi
deriū in mente hoīs. tunc extinguit̄ lumē p̄ſentis
felicitatis. de quo Hilari⁹ ſuꝑ Mat. Qui eternā
beatitudinē deſiderat neceſſe eſt vt mundanorum
dulcedinem renuat. eo ꝙ iſta duo ſil̄ ſtare non poſ
ſunt. ſ. dulcedo tēporalis ⁊ eternalis. De q̄ Bern̄.
Sicut ignis ⁊ aqua ſil̄ ſtare nō poſſunt. ſic nec tē-
porales ⁊ ſpuales delicie. Jō Amb. Qui ꝯtemnit
tp̄alia merebit̄ ſempiterna. Figurat̄ Gen̄. xij. cum
abraam egreſſus eēt de terra ⁊ de cognatione ſua
⁊ de domo patris ſui. tunc bn̄dictio oīm gētiū fuit
ſibi ꝓmiſſa. Sp̄ūaliter. Per abraā intelligit̄ quili
bet fidelis qui nitit̄ ꝯſeq̄ bn̄dictionē beatitudinis
eterne debet relinquere terrena deſideria ⁊ carna-
lia ⁊ oīa caduca. ille ꝯſequit̄ eterna. de q̄ Varro in
ſentētijs. Cūcta poſtponat q̄ lumē beatitudinis et
ne ꝯſeq̄ adoptat. Talis fuit btā eliſabeth. q̄ reliq̄t
lumē p̄ñtis felicitatis anhelās ad lumē eternitatꝫ
De q̄ Thema. Vēdidit oīa q̄ habuit ⁊c̄. ¶ In ſum
ma p̄ñtis euāgelij cōmēdatur btā eliſabeth a duo
b⁹. Primo a vita actiua. Scđo a vita ꝯtēplatiua.
Primū innuit̄ ibi. in agro abſcōdito. Scđm in ne
gociatore experto. de p̄mo dicit. In illo tp̄e. ſ. cum
ih̄s ſedebat ſecus mare ⁊ cōgregate fuerūt ad eum
turbe. ita vt in naniculā aſcendēs ſederet. ⁊ oīs tur
ba ſtaret in littore. Tūc locut⁹ eſt eis multa in pa-
bolis. inter cetera dixit iſtā pabolā. Simile eſt re
gnū celorꝫ. id eſt xp̄s rex glīe. N ¶ Moraliſ⁹. Xp̄s
dr̄ regnū celorꝫ quattuor de cauſis. ¶ Primo. nā ſi
cut in regno celorꝫ eſt eterna vita. vt etiā dicat̄ ter-
ra viuētiū. de q̄ pſ̄. xxvj. Credo videre bona dn̄i ⁊c̄
q2 ibi null⁹ morit̄. Et ſic i xp̄o habem⁹ vitā eternā
Joh. xiij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcāt te ſolū
verꝫ deum ⁊ ih̄m xp̄m quē miſiſti. Nam ipſe dixit
Joh. v. Sicut pater habet vitā in ſemetipo. ſic ⁊ fi-
li⁹ habet vitā in ſemetipo ⁊. q̄ adheret vite mori nō
poteſt. Sic qui xp̄o adheret ꝑ fidem ⁊ charitatem
De quo Joh. xj. Qui credit in me etiā ſi mortuus
fuerit viuet. ¶ Scđo xp̄us dicit̄ regnū celorꝫ. q2 eſt
via ad regnū. Joh. xiiij. Ego ſū via veritas ⁊ vita.
Et ſubdit. Nemo venit ad patrē niſi ꝑ me. Vnde
Aug.. Chriſtus in hūanitate fact⁹ eſt nobis via ad
ſuā diuinitatē. Ideo Joh. x. Per me ſi quis introi
erit ſaluabit̄. Tercio chriſtus dicit̄ regnū celorꝫ. q2
hꝫ claues regni celorū. Vñ Apoc. iij. Qui habet
clauem domus dauid. Nam ipſe aperuit regnum
celorꝫ claue crucis. de quo Iſa. xxij. Dabo claues
domus dauid ſuꝑ humerū eius. Ideo Apoc. iij.
Aperit ⁊ nemo claudit. ſ. ſaluādis. claudit ⁊ nemo
aperit. ſ. dānandis. Q ¶ Quarto dicit̄ xp̄s regnū
celorꝫ. q2 ciues celeſtes manent in eo. Sic fideles
ad celeſtem ciuitatem ꝑtinētes hn̄t hic māſionem
in xp̄o. De quo Joh. vj. Qui manducat meā car-
nem in manet ⁊ ego in eo. Hoc regnū celorꝫ xp̄us
eſt ſimile theſauro abſcōdito in agro. Ager eſt ca-
ro eius ſanctiſſima. theſaur⁹ eius diuinitas. De q̄
Col. ij. Omnes theſauri ſapiētie ⁊ ſciētie in eo ſūt
abſconditi. Iſte theſaur⁹ eſt in agro. id eſt in carne
xp̄i abſconditus. Iuxta illud Iſa. xlv. Vere tu es
deus abſcondit⁹. Nam ſua potētia abſcōdebat̄ in
hūilitate ꝓfunda. ſua maieſtas i paſſione ſua acer
biſſima. Ideo dic̄ Gre. Latenter decepit diabolū
tanꝗ̄ ꝑ eſcā hamo impoſitā. Hic ē ager redolēs. de
quo Gen̄. xxvij. Ecce odor filij mei ſicut odor agri
pleni. Hic ager ſuꝑabundat oleo miſericodie ⁊ vi
no vitalis doctrine. De quo Joh. vj. Domine quo
ibimus. verba vite eterne habes. Hoc vino inebri-
atus eſt petrus videns trāſfiguratioēm corpis ſui
in monte thabor. ⁊ oblitus oīm tm̄ in tabernacl̄is
hui⁹ vini cōmorari voluit dicēs Mat. xvij. Dn̄e
bonū eſt nos h̄ eſſe. faciam⁹ tria tabernacula. Hic
ager tulit triticū panis angelici om̄e delectamētū
in ſe habentē Sap. xvj. de quo ⁊ pſ̄. lxxvij. Panē
angelorꝫ māducauit hō. Quē qui inuenit homo.
Iſte theſaurus debet queri ⁊ inuenietur. De quo
Hugo de archa noe li. j. c. vltimo. Deus per deſi-
derium querit̄. per fidem inuenit̄. per guſtū tangi
tur. Ideo hortat̄ nos Ber. ſuꝑ Can̄. dicēs. Crede
in deū ⁊ inueniſti eū. q2 credere eſt inuenire. eo ꝙ
dicit̄ ad Epheſ. iij. Dico xp̄m ꝑ fidem habitare in
cordib⁹ noſtris. Et ſic beata eliſabeth inuenit hūc

pcioſuz theſaurꝝ. vt potuit dicere illud Cañ.iij. In
ueni eum quez diligit anima mea nec dimittã euz
tenui eũ. Tenet eñi p charitatẽ. iuxta illud .j. Job.
iiij. Qui in charitate manet in deo manet et deus
eo. Dicit nãqꝫ ſanctus Tho. in ſcđa ſcđe. q. iiij. ar-
ti. iij. Forma fidei eſt charitas. qꝛ p charitatẽ act⁹
fidei pficit̃ ꝛ decorat̃. ꝛ q̃ tũc expit̃ p caritatẽ dulce
dinem diuini amoris. huic deſipit oĩs dulcedo car
nalis. de q̃ Bern. Sicut ſerpẽs moyſi comedit om
nes ſerpentes magoꝝ. ſic amor diuin⁹ omnem ab-
ſorbet amorẽ alienũ. Talez amorem habuit beata
Eliſabeth. de q̃ ſubdit. Quez qui homo inuenit. ſ.
p fidẽ ꝛ tenet p charitatẽ abſcõdit. ſ. p rectã intẽtio
nem qꝛ dicit Gre. Depdari deſiderat qui theſaurꝝ
publice in via portat. Sic qui intẽtionez falſificat
abiit. ſ. amorẽ carnis deſerit. qꝛ ſm Gre. Guſtato
ſpũ deſipit omnis caro. Vendidit oĩa. ſ. ob amorẽ
chriſti renũciauit oib⁹. de quo ad Phil. iij. Omia
arbitrat⁹ ſum vt ſtercora vt xp̃m lucrifacerem. Et
emit eã. Gre. Agrũ compat omnib⁹ vẽditis q̃ ſecu
li voluptatib⁹ renũciat. Ideo Amb. Qui vult deũ
poſſidere renuciet mũdo vt ſit illi in deo tota poſ-
ſeſſio. Naz ſine iſto theſauro. ſ. diuinitatis nullus
meret̃ dici felix. ſ. diues. de quo Aug. Qui deũ ha
bet oĩa habet. recedẽte deo nihil hꝫ. quia ipe eſt ſb-
ſtãtia nr̃a. ꝛ totũ bonũ nr̃m. Vñ pſ. xxxviij. Non
ne dñs. ꝛ ſubſtãtia mea apud te eſt. Jõ Aug. ſuper
Joh. Deus eſt tibi totũ qđ deſideras. ſi eſuris pa-
nis eſt. ſi ſitis fons eſt. ſi infirmus medic⁹ eſt. ſi in-
tenebris es lumẽ eſt. ſi times mortẽ vita eſt. Qua
pter dicit Aug⁹. ſup Pſ. xxvj. Nihil dulce pter
deũ. Ideo quicq̃d mihi deus dare vult pter ſe. au-
ferat totũ ꝛ det mihi ſe. Ad quem theſaurũ omni
tẽpore anhelare debemus ꝛ in memoria habere.
ſm qꝫ dicit Hugo. in li. de clauſtro aie. Sicut nul
lum eſt momentũ in q̃ nõ vtimur dei bonitate. ſic
nullũ momentũ dꝫ eſſe in q̃ in nobis eius nõ eſſet
memoria. iuxta illud Mat. vj. Vbi theſaur⁹ tuus
ibi ꝛ cor tuũ. Sic fuit mens btẽ Eliſabeth ſtabilita
ſuũ theſaurꝝ diuinitatis. pter quẽ reliq̃t oĩa vt ha
beret illũ. Ideo de ea legit̃ qꝫ paruipẽdit nobilita-
tẽ ſanguis vt canit eccl̃ia. Aſpnata ſeculũ generoſi
ſanguinis paruipẽdit titulũ. Itez reliq̃t oĩa tpalia
vt canit eccĩa. Egens egenis largiẽs ſibi nihil reti-
nens. celeſte regnũ ambiens. hoc pñs omne reſpu
it. Jõ legit̃ in ep̃la que ſcribit̃ Prouer. vl. Conſide
rauit agꝛ ꝛ emit illũ. ſ. p opa miſericordie. dicit nã
qꝫ Amb. Sicut diuitie ſunt impedimenta ſalutis
reprobis. ita bonis ſunt adiuuamẽta virtutis. Sic
de beata Eliſabeth q̃ cũ tpalib⁹ diuitijs in oibus
elemoſinaꝝ operib⁹ expenſis emit regnũ eterne ſa
lutis. Jõ Aug. in pſona dñi dicit. Venale habeo.
q̃d ꝫ regnũ celoꝝ. quãtũ valet. tantũ quantũ habes.
Quod regnũ zache⁹ emit p dimidio bonoꝝ ſuoꝝ
vidua paupcula p duob⁹ minutis quã dñs collau
dauit Lu. xxj. Vere dico vobis qꝫ hec vidua paup
plus q̃ omẽs miſit. Sic beata eliſabeth ita emit qꝫ
oĩa q̃ habuit dedit. de qua canit eccĩa. In gazophi
latio vidua cũ vidua totũ mittẽs pciũ. ita qꝫ de ea
impletũ. eſt illud Ecci. xxxj. Elemoſinas illi⁹ nar-
rat oĩs eccl̃ia ſanctoꝝ. ideo nobis hodie ponit̃ in
exemplũ vt ſeq̃mur veſtigia ei⁹. Juxta illud Pe-
tri ratenenſ. dicẽtis. Da paupi vt det tibi. da pau-
peri micam vt accipias totũ panẽ. da tectũ accipe
celũ. da res pituras vt accipias eternas mãſuras.
¶ Dixi ſcđo. cõmendat̃ beata eliſabeth quãtũ ad
vitã ꝯtemplatiuã. de qua ſubdit. Sile eſt regnũ ce
loꝝ homi negociatori querẽti bonas margaritas
ꝛc̃ ¶ Ipe negociator eſt xp̃s q̃ venit de anglia
id eſt de angeloꝝ patria. Juxta illud Joh. xvj. Ex
iui a pr̃e ꝛ veni in mundũ. Venit eñi p nauẽ id eſt
p portã ꝟginis. de q̃ naui ſcribit̃ Prouer. xxxj. Fa
cta eſt vt nauis inſtitoris de lõge portãs panẽ ſuũ
Hoc factũ qñ xp̃m de altiſſimo celoꝝ ad terram p
duxit cũ mercib⁹ grãꝛuz oĩm. Juxta illud Joh. j.
Vidim⁹ eũ plenũ grẽ ꝛ veritatis. Hic negociator
queſiuit bonas margaritas. ſ. aĩas hominũ q̃ im
plerẽt ruinas angeloꝝ. ſm qꝫ dixit Luc. xix. Non
venit filius hominis aĩas pdere. ſꝫ ſaluare. Et ho
mines dicunt̃ margarite ea de cauſa. qꝛ ſicut mar-
garite generant̃ de celeſti rore. ſic creati ſumus ex
dei grã ꝛ bonitate. vt dic̃ Mgr̃ in. ij. ſen. di. j. Qua
re creat⁹ eſt homo pter dei bonitatẽ. Vidit nãqꝫ
deus ſuã eſſentialẽ bonitatem cõmunicare alijs ꝛ
nõ minui. Creauit igit̃ rõnalẽ creaturã cui cõmu-
nicaret ſuã bonitatẽ ꝛ eternũ gaudiũ. Vñ Aug. de
doctrina chriſtiana. Quia bon⁹ eſt deus ꝛ inquan
tum ſum⁹ boni ſum⁹. Inuẽta aũt vna pcioſa mar
garita. ſ. oib⁹ aĩab⁹ hoim. Et dicunt̃ vna pp̃ vnio
nem fidei ꝛ charitatis. iuxta illud Act. iiij. Multi
tudinis credẽtiũ erat cor vnũ ꝛ aĩa vna. Et dicit̃ p
cioſa margarita. qꝛ dicit Aug. de ſpũ ꝛ aĩa. Aĩa
inter res a deo cognitas ſupat oĩa. Idẽ ſup Gen.
Sicut deus excellit omnẽ creaturã. ſic homo quo
ad aĩam omnẽ creaturã corpalez nature dignita-
te pcellit. Jõ Aug. de ſpũ ꝛ aĩa. O aĩa mea q̃ te de-
ijcis. ſi t̃rã amas melior es. ſi ſolẽ mirar̃ pulcrior
es. ſi celũ ꝯtẽplaris altior es. ſolo creatore tuo infe
rior es. Ecce q̃ pcioſa margarita p qua xp̃s dei fi-
lius fact⁹ ẽ negociator. vt dicit Bern. celeſtis im-
perator factus eſt negociator. Negociũ meũ ſine
ocio egit q̃diu i terris fuit. Venit nãqꝫ de anglia
per aureã portaz ꝟginis. q̃d apportauit. dic̃ Aug.
In iſto maligno ſeclo q̃d abũdat niſi naſci. mori.
laborare. ¶ ¶ He ſunt merces regionis noſtre.
Ad tales merces meracator ille deſcẽdit. Et quia
oĩs mercator dat ꝛ accipit. dat qđ habet. accipit qđ
nõ hꝫ. Sic xp̃s in ſua mercatura dedit ꝛ accepit. ac
cepit qđ non habuit. ſ. naſci mori ꝛ laborare. dedit
quod habuit. ſcꝫ renaſci ꝛ reſurgere ꝛ in eternũ re-
gnare. O bone mercator grãs agimus tibi. feciſti
nos. redemiſti nos. emere quis ſeruum poteſt face
re autem non poteſt. Ipſe autem nos fecit vt eſſe-
mus. et redemit ne fruſtra fuiſſemus. hec Aug⁹.
Et ſic ex verbis ptꝫ Aug. qꝫ xp̃us accepit tria ꝛ de-
dit tria. ꝛ ſic nobiſcũ cõmutauit. ¶ Primo accepit
nr̃am mercem. ſ. naſci. Iſa. ix. Paruul⁹ natus eſt
nobis. Dedit ſuã nobis mercem. ſ. renaſci. Joh. j.
Dedit eis poteſtatẽ filios dei fieri q̃ nõ ex ſangui-
nibus neqꝫ ex voluntate carnis. neqꝫ ex voluntate
viri. ſed ex deo nati ſunt Auguſti. Factus eſt parti
ceps noſtre humanitat̃ vt participes eſſemus ſue
diuinitatis. ¶ Secundo accepit noſtram mercem
ſ. mori. Phil. ij. Humiliauit ſemetipſum factus

Obediēs vſq ad mortem. Non ſimplici morte ſed ignominioſa ⁊ doloroſa q a plāta pedis ⁊c. Iſa.j. Et ſic ex amore ſuo ꝯſtituit hāc exemptōnē. Bern. In quo illuxit clari⁹ q nos dilexit dñs q̄ in eius vulneribus. ptȝ archanū cordis p foramen corpis ibi patuit latēs miſericordia dei. Ber. Clamat vulnus. clamat lancea ⁊ clau⁹ q deus vere nos amauit. Sic in xpo mūdū recōſilians ſibi. poſtq̄ recepit nr̄am mercē. ſ. mori dedit nobis ſuā. ſ. reſurgere. reſurgit qȝ ꝑus cecidit. ceciderat homo in corpore p mortē. in aīa p culpā. in vtroq p penā eternā. & xps dedit nobis reſurgere p reſuſcitationem Ioh. vj. Ego reſuſcitabo euȝ in nouiſſimo die. In aīa p iuſtificatiōnē. Apoc. xv. Beatus q habet ptē in reſurrectōe pma. in vtroq p vtriuſq. ſ. anie ⁊ corpis beatificationē. qȝ aīa beatificabit ad ꝯtemplationē deitatis ingrediēdo. corp⁹ vero beatificabit egrediēdo ad viſionē hūanitatis. Et in vtraq viſione erit plena ſatietas atq refectio. iuxta illō Ioh. x. Ingredientur ⁊ egredientur ⁊ paſcua inuenient

¶ Tercio recepit laborē. Ipe nāq laborauit corde cōpaſſionē hñdo Marci. viij. Miſereor ſup turbā De q labore dic Iſa. xliij. p eo q laborauit p aīa dicens. Seruire me feciſti pctis tuis ⁊ laborē pſtitiſti. ¶ Scdo laborauit ore ⁊ voce pdicādo. de q ps lxviij. Laboraui clamans raucę facte ſunt fauces mee. Itē laborauit oculis flendo. Vñ ps. vj. Laboraui in gemitu meo. Tercio laborauit toto corpore penā ſuſtinēdo. Iſa. j. Laboraui ſuſtinēs. immo laborauit peccatoꝝ nr̄orum onera ſuſtinēdo. Vñ Iſa. xliij. Seruire me feciſtis peccatis veſtris Et Iſa. liij. Vere languores nr̄os ipe tulit. ⁊ pctā nr̄a ipe portauit. poſtq̄ cepit nr̄am mercē. ſ. laborare. dedit nob ſuam. ſ. regnare. iuxta illud Lu. xij Nolite timere puſill⁹ grex. cōplacuit patri meo vobis dare regnū. Oſtēdit liberalitatē ⁊ charitatē cū dedit patri hāc pcioſam margaritam. ſ. aīas nr̄as Ita ardēter deſiderauit ⁊ q̄ſiuit. q abijt ⁊ vendidit oīa q habuit. ſ. qñ in ara crucis corā oībus nudat⁹ eſt. Etiā corp⁹ ⁊ animā in pciū nr̄e redēptōnis dedit. Mat. xx. Venit filius hoīs dare animā ſuam in redēptione p multis. Ideo dic Ezech. xviij. Oēs anie mee ſunt. Ideo iſti ſacrilegiū cōmittūt q aīas ſuas xpi ſanguie redēptas auferūt deo ⁊ offerunt diabolo. Quapropter hortat nos Aug. dicens. O aīa mea attēde q̄tū valeas quātū p te datū ſit. cogita ne in pditionē te tradas. pēſa q̄ charā te habuit q te charo pcio redemit. ideo noli tu ipſuȝ pdere q te ita chare venit ſaluare. h ille. Moraliter. Sic nos debem⁹ ꝯſiderare illā pcioſam margaritam ⁊ prudēter negociari. vt docet Bern. Secure negociabor ꝑcipiēte in dño meo. Nō em parū fiducie mihi pſtat robur. q ille ſūmus imꝑator factus eſt negociator. Nam ſm Aug. de doctrina xpiana. Ois xpi actio eſt nr̄a inſtructio. Sic xps negociari voluit. vt nos negociari doceret in ſpū interioris hominis. q negociatio laudat Prouer. iij. Melior ē negociatio auri ⁊ argēti ⁊ pcioſior ē cūctis opib⁹. Quā negociationeȝ docet Lu. xix. Negociamini dū venio.

¶ Pro q ſciēdū illa loca ſūt apta ad lucrādū vbi nō lōge ab inuicē ſūt multa loca ꝯfortſia ⁊ vicine nr̄e nūdine. eo q mercatores ſua mercimonia ad eadē loca vicina ꝑnt facilit trāſportare Iō volētes mercari ⁊ negociari. qȝ ieiunū expedit ingrediamur interiora nr̄a colligātes ſarciūculas nr̄as videlicet intellectū ⁊ affectū. Et mētaliter diſcurramus ad loca vicina. q ⁊ ſi lōge aliq̄liter diſtare videant. vtputa celū ⁊ infernus. ſpū tñ ꝓxima ſunt ⁊ mēte velociter oia pcurrere poſſumus ſine quouis obſtaculo retardante. qȝ in imaginatōe faciliter currit homo ⁊ in ictu oculi p trāſit oia loca. Collectis ergo ſarciūculis noſtris. ſ. intellectu ⁊ affectu recurramus introrſum ad nūdinas ⁊ negociemur.

¶ Primo circa materiā peccatoꝝ nr̄orum ponderātes ⁊ mēſurātes multitudinē ⁊ magnitudinē pecatorum nr̄oꝝ. Quod fecit manaſſes. ij. Paral. vlti. dicēs. Peccaui ſup numeꝝ arene maris. multiplicate ſunt iniq̄tates mee. Non ſum dignus videre altitudinē celi p multitudine iniq̄tatis mee. In his nūdinis tādiu exercitātes q̄uſq lucremur merces omnibus mūdi diuitijs meliores quod eſt penitētia ſalutaris. nā in ponderib⁹ ⁊ mēſuris dat ⁊ aliq̄d accipit. Sic ⁊ nos p pondere peccatoꝝ nr̄oꝝ accipiamus penitētiam rigoroſaȝ ſm qualitatē peccatoꝝ. Iuxta illud Lu. iij. Facite dignos fructus pnie. Naȝ ſcribit Deut. xxv. ſm mēſurā pcti erit plagaꝝ modus. Que cōmutatio erit nobis melior ⁊ vtilior q̄ oēs diuitie mūdi. de quo Chriſ. Vera penitētia eſt auro rutilātior. ſole ſplēdidior cūctis theſauris melior. Naȝ oia ligata ſoluit ⁊ paradiſum aperit. Et hoc eſt pmū dignū lucrū quod in hoc foro lucramur. ſine q nullū lucrū in reliquis ꝯſeq̄mur Lu. xiij. Niſi pniam egeritis oēs ſimul pibitis. Idcirco ſi vere cognoſcim⁹ malū qȝ ex peccato icurrimus a pnia nos nullo mō ꝯtinerem⁹. ſciētes deū eſſe miſericordē ⁊ ſe a remiſſiōe nūq̄ tenere. qȝ ſm Chriſ. q̄cito hō dat pniam ⁊ ꝯtritionē p peccatis ſuis. tā cito accipiet coꝝ remiſſionē. Act. iij. Penitemini vt deleant vob peccata vr̄a. Aug⁹. in li. de peni. Nihil eſt qȝ medicamentū pnie antecedere poſſit. Naȝ ſi tot legerent miſſe q̄t ſunt celi ſtelle non pñt prodeſſe ſine pnia. Ps. vij. Niſi ꝯuerſi fueritis gladiū ſuū vibrauit. Iō nemo negligat has nūdinas ne pueī pmio magno Luc. iij. Pniam agite ⁊ appropinq̄bit vob regnū celoꝝ.

¶ Scdo curram⁹ ad nūdinas defectuū noſtrorū. que mercatio immediate ſequit pniam. Nam homo ſentiēs ſe p alleuiatione ꝯſciētie ⁊ atteſtatione ſpūſſancti remiſſionē peccatoꝝ p grām ꝯſecutū intima deuotōe erigit ſe ad grās offerendas. Sed ecce ſunt ⁊ aſſunt q nos impediūt videlicet defectus nr̄i ⁊ reliquie pctōꝝ noſtroꝝ inquietātes nos vt ad grās referēdas caput erigere nō valeamus ⁊ tūc pmū incipit apparere negocij noſtri difficultas. Cum etem ex preſentia creſcit gratia ⁊ volūtas ad faciendū quod nouit deo eſſe placituȝ ⁊ ipſi defectus ſunt adhuc crudi ex vulnerib⁹ nouiter ſanatis impediūt nouā voluntatē. Et ſic cauſant dolorē ⁊ anxietates multas. lugēs mēs plus defect⁹ q̄ ꝑus ipſa peccata. Et h ē qȝ dicit Bern. Benignus deus q nō pmittit dilectū ſuū in pncipio letari. ſed pmittit difficultatē vt incitet ad hūilitatē. Nam in hoc foro ſi fideliter intenti fuerim⁹ mercabimur bonū lucrū qȝ erit vtile in theſauris

ſpūalib⁹.ſ.hūilitatē. Que qdē hūilitas p̄ ceteris v̄tutib⁹ placet deo. de q̄ Iſa.vl. Ad quē reſpiciā niſi ad hūilē ⁊ quietū ⁊ trementē ſmones meos. Hec eñi hūilitas excellit oēs diuitias mūdi. ⁊ facit homines in gratia ditiores. De q̄ Hiero. ſup Math. Hūilitas eſt meritū graꝝ. cuſtos v̄tutū. Et nihil ē qd deo ita gratū facit ⁊ hoibus q̄ſi vite merito nō magni ſꝫ hūilitate infimi videremur. Jō Ber. Inſanus eſt q̄cūq; in alijs vite meritis q̄ in ſola hūilitate ɔfidit. de q̄ Gre. Perit oīe qd agit̄ niſi in ſola hūilitate cuſtodiat̄. ¶ Tercio diſcurram⁹ ad nūdinas beneficioꝝ dei. ɔſiderātes q̄lia ⁊ quāta beneficia det nobis ⁊ inueniem⁹ q̄ magna eſt miſeratō q̄ gratuita dignatō. ſtupēda dulcedo que inclinat deū vt miſereat̄ noſtri. Quis eñi ē ille benefactor reuera deus cuius magnitudinis nō eſt finis. qui bonoꝝ nr̄oꝝ nō indiget ſufficiēs ſibi eſt. Et cū cor ſuū dulciter poſuerit ſup nos miſeros ⁊ indignos ac ſi ex gratia noſtra depēderet omne bonū ſuum. Qualia aūt ⁊ quāta ſunt beneficia q̄ cōtulit nobis intuemur. Creauit nāq; nos ad ſuā imaginē. dedit nobis angelos ad miniſteria. oīa ſubiecit ſb pedibus noſtris dās celū cū ſideribus. terrā cū germinibus. aerem cū volucribus. aquā cū piſcib⁹. tādē dedit ſeipm̄ in edulū ⁊ in redemptiōis p̄cium ⁊ in futuro ſeipm̄ nobis dabit in eterne fruitōis p̄miū vt implebit̄ illud Deut. xxviij. Aperiet tibi de⁹ theſauꝝ ſuū optimū. Ex his nūdinis mercabimur p̄cioſam ⁊ nobiliſſimā margaritā q̄ ſupat oīe aurū ⁊ argentū ſcꝫ charitatē. q̄ eſt virtus nobiliſſima. de qua Hugo. Charitas oim virtutū obtinet p̄cipatum. Ad quā virtutē acquirendā nihil magis incitat q̄ beneficioꝝ dei memoria. De q̄ Aug. Ad dei dilectionē in nobis excitandā nutriendā ⁊ augmētandā nihil ita valet ſicut beneficioꝝ eius frequēs ɔſideratio. q̄ ſunt plura ⁊ infinita. de q̄bus Hugo in li. meditationū. Quid ampli⁹ tibi debuit facere deus ⁊ non fecit. cū nō eras creauit te. ſeruū peccati ⁊ diaboli te feceras ⁊ te redemit. redemptū te glorificauit. Si in his nundinis te exercitaberis. vtiq; auꝝ ignitū. i. charitatē dei acquires. q2 dicit Aug. Nihil ita humanis affectibus eſt impſſum. q̄ vt tu diliges diligentem teipm̄. Si eñi pigeat amare nō pigeat reamare. Si ɔſiderares illud Bern̄. Xp̄us dei filius mori voluit vt nos viueremus. ſeruire vt nos regnarem⁹. exulare vt nos repr̄iaremur. pauper effici vt nos ditaremur. voluit illudi vt nos honoremur. crucifigi vt nos liberaremur. voluit vt agnus occidi vt nos epularemur. ſanguinē fundere vt nos inebriaremur. Hec in nūdinis beneficiorū meditātes charitatē vtiq; emerem⁹. Dicit Ber. Si donaueris q̄cq̄d potes. q̄cq̄d es. nō eris ſic̄ ſtella ad ſolem. puluis ad montem. ſtilla ad flumen.
¶ Quarto eam⁹ ad nūdinas in regionē. ſ. diſſimilitudinis. ſ. mūdū. ⁊ videam⁹ q̄d ibi ɔtinet̄ venale. ſcꝫ carnis delicie ⁊ incerte diuitie ⁊ terrene glorie. de q̄b⁹. j. Joh. ij. Quicq̄d eſt in mūdo aut eſt ɔcupiſcētia carnis. q̄ſtū ad delicias. aut oculoꝝ quātū ad diuitias. at ſupbie vite q̄ſtum ad honores. que oia ſunt tranſitoria. j. Joh. ij. Tranſit mūdus ⁊ cōcupiſcētia eius. Et ſi omnē ɔcupiſcētiā ⁊ oia venalia huius mūdi in foro acq̄ſieris. nihil tñ tecū portabis. Dic̄ Ber. Mūdus inexorabilē ſibi ɔſtituit ianitorē. nil ſinit deportare Job. j. Nud⁹ egreſſus ſum. nud⁹ reuertar. Et. j. ad Thimo. vj. Nihil intulimus in hūc mundū nec aliq̄d deportabimus. Si rite nos exercitemus in his nūdinis tūc lucramur bonū theſauꝝ. ſ. mūdi cōtemptū. q̄ pl⁹ ɔfert vtilitatis q̄ vniuerſa mūdi machina. Queꝫ ɔtemptum docet Jobes. j. Joh. ij. Nolite diligere mūdum ſi q̄s diligit mundum nō eſt charitas pr̄is in eo. Et merito eſt ɔtemnēdus. q2 dicit Bern̄. in ſermone. Mūdus eſt vbi malicie plurimuꝫ. ſapiētie modicū. vbi oia ſunt viſcoſa. oia lubrica. omnia tenebris opta. ⁊ laqueis obſeſſa. vbi periclitant̄ aīe. vbi affligunt̄ corpa. vbi ois vanitas ⁊ afflictio ſpiritus. Jō Chriſ. Miſer eſt mūdus. miſerrimi qui eū ſequūt̄ ⁊ diligūt. Nā mūdialia opa ſemp excluſerūt hoieꝫ ab et̄na vita. Ber. Tu igit̄ ſi recta ſapis relinq̄ hec oia ꝓpter illū q̄ eſt ſup oia. ¶ Quinto pgemus ad nūdinas infernales ɔſiderem⁹ regionē ⁊ videam⁹ venalia ſi placēt aut diſplicēt. De q̄bus dicit Bern̄. Eſt alia regio dura vbi eſt loc⁹ afflictionis. t̄ra obliuiōis. t̄ra miſeriaꝝ. t̄ra turbinis ⁊ caliginis. t̄ra maledictōis ⁊ mortis. in q̄ nullus ordo ſꝫ ſempit̄n⁹ horror inhabitat. ibi ē ignis inextiguibilis Mat. xxv. Ite maledicti in ignē et̄nū. Ibi frig⁹ intolerabile. Job. xxiiij. Ibūt ab aq̄s niuiū ad calorē nimiū. Jō Mat. xiij. Ibi fletus ⁊ ſtridor dentium. Ibi fetor intolerabilis. eo q̄ dicit ps̄. x. Ignis ⁊ ſulphur ps calicis eoꝝ. Ibi eterna fames ⁊ ſitis pſal. lviij. Famem patient̄ vt canes. vt patet de diuite q̄ petiuit guttā aque Lu. xvj. Ibi horrida viſio demonū. De q̄bus Sap. xvij. Perſone triſtes ⁊ horribiles p̄ſtāt illis pauorē. Bern̄. in ſmone. Ibi clamat piloſus ad piloſum. demō ad demonē. pcute dilacera. ⁊ interfice velociter. ſpolia detrahe. cito depdare. Ibi ſunt vincula ⁊ tenebre. De q̄bus Math. xxij. Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ ꝓijcite in tenebras ⁊c. Ibi mors eterna ⁊ ppetua triſticia ſine omi cōſolatiōe. ps̄. xlviij. Mors depaſcet eos. Grego. in omel. Erit mors eius ſine morte. defectus ſine defectu mors ibi incipit ſemp ⁊ deficere neſcit. In his nundinis debemus emere odiū peccati. dicentes in cordibus noſtris. melius eſt ſubiacere p̄ſentib⁹ penalitatib⁹ q̄ eternis cruciatibus. q2 dicit Hiero. ſup Hieremiam. Libens nunc tormēta patior vt a futuris liberer. Naꝫ p̄ſentia tormenta ſunt futurorum remedia. Nam ſi crudelis videt̄ eſſe paſſio memento q̄ in diluuio deleuit hūanum genus ſuper ſodomā ignem ⁊ ſulphurē pluit. egyptios ſubmerſit. iſraelitas in deſerto ꝓſtrauit. q̄d erit cū inet̄num puniet. Ideo peniteamus hic ne puniamur ibi. ideo habeam⁹ hic odio peccatū ne ꝓ eo incurramus inferni ſuppliciū. Et merito peccatum eſt odiēdū. Dicit Jamfredus in noua poetria. Peſſima res viciū nil eq̄ pniciosum q2 nihil p̄uat nos a diuina viſiōe niſi peccata ⁊ ſcelera. Jō Anſ. in orōnibus. O q̄ amara res ⁊ mala pctm̄. q̄ faciles habet act⁹ ⁊ difficiles exitus. quia dicit̄ Ezech. xviij. Anima q̄ peccauerit ipa morieт. ¶ Sexto currēdū eſt ad nūdinas regni celoꝝ. ad regionē glorioſam voluptuoſaꝫ. ⁊ gaudioſam. Ad regionē glorioſaꝫ ps. cj. Gloria ⁊ diuitie in domo eius. Idem pſal.

lxxxvj. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Ipa
eſt regio gaudioſa. Iſa. lxv. Gaudebitis ⁊ exulta-
bitis in eternū. Ibi tot ſunt gaudia q̄t ſūt angeli ⁊
ſancti ꝯgregati. qꝛ dicͭ Bern. Vnuſq̄ſq3 gaudet ita
de bono alieno ſicut de ꝓprio. Iſta regio eſt volu-
ptuoſa. de cuiꝰ delicijs dicͭ pſ̄. xxxv. Inebriabunt
ab vbertate domus tue. de torrēte voluptatꝭ pota
bis eos. Celeſtes delicie companͭ torrēti ꝓpter cu
mulū ꝯfluentiū ⁊ inundationē facientiū. qꝛ ex deo
⁊ ſanctis hoibus ⁊ angelis fluūt in nos. qꝛ deꝰ erit
oīa in oibus nobis. In his nundinis emere debe-
mus deſideria ſupnoꝝ. quibꝰ adeptis nihil ampli
us libet intueri. dicētes cū apl'o ad Philip. Cupio
diſſolui ⁊ eſſe cū xp̄o. Nā dicit Hiero. Si te dele-
ctēt hūana gaudia. falſa ſeculi huiꝰ leticia. breuis
potētia. illic mentē euoca. ⁊ omnia reputabis. vt
ſtercora. Sic illuc exaltabis tua deſideria. vbi ſm
Augꝰ. eſt actio nō penoſa. reqes nō tedioſa. vita ſi
ne defectōe. laus diuina ſine ceſſatōe. merces tā ma-
gna q̄ nō pt̄ menſurari. tā multa q̄ nō pt̄ numerari: tā
pcioſa q̄ nō pt̄ eſtimari. tā lōgeua q̄ nō pt̄ terminari
Ad has nūdinas ſumꝰ vocati. Illa eſt pr̄ia adquā
ꝯditi ſumꝰ. māſio ſecura. hītm ſupna q̄ eſt matͬ nr̄a
Vbi ſm Aug. nullū aderit malū. nullū latebit bo
num. Idcirco ſūmope eſt deſiderādum. Septio
pgere debemꝰ ad nūdinas glorioſas oibus melio
res. q̄s dn̄s poſſidet in ſeipſo. q̄ inhabitat lucē in
acceſſibilē. ⁊ eius ſcia. exuperat omnē ſenſum. Ad
has nūdinas aīa ꝯtemplatiua pgere debet ꝯtem
plādo tria ſc3 iudicioꝝ ꝓfunditatē. dulcedinis bo
nitatē ⁊ maieſtatē ſublimitatꝭ. de q̄bus reportabi
mus ⁊ mercabimur tria omnibꝰ diuitijs meliora
Primo ꝯtemplari debemꝰ iudicioꝝ ꝓfundi-
tatē. De q̄ pſ̄. xxxv. Iudicia dei abyſſus multa. ita
mercabimur pauorē ⁊ reuerētialē timorē ſicͭ pau
lus tremēs dixit ad Ro. xj. O altitudo diuitiarū
ſapie ⁊ ſcientie dei. q̄ꝫ incomphenſibilia ſunt iudi-
cia eiꝰ ⁊c̄. ita q̄ tremunt poteſtates. De q̄ dicit Iob
xxvj. Colūne celi ꝯtremiſcūt ⁊ pauēt ad nutū eius
⁊ Lu. xxj. Virtutes celoꝝ mouebunͭ. ſup q̄ Gre.
Si ꝯcutiͭ cedrus libani. q̄d faciet virgulta deſerti.
Scd̄o ꝯtemplemur dulcedinis bonitatē. de quo
pſal. xxx. q̄ꝫ magna multitudo dulcedinis tue dn̄e
Ibi mercabimur ⁊ lucremur ſuauitatis dulcorē.
Talis fuit Salomon Sap. xij. dicēs. O q̄ꝫ ſuauis
⁊ bonꝰ eſt dn̄e ſpūs tuus q̄ vt dulcedinē tuā in fili
os demōſtrares. pſal. xxxiij. Guſtate ⁊ videte. q̄m
ſuauis eſt dn̄s. Quā dulcedinē ſenſit Augꝰ. dicēs
Nil me delectat niſi de te audire. de te loq̄. de te cō
ferre. Tercio contēplari debemꝰ maieſtatis ſubli-
mitatē. in q̄ mercabimur ſtuporē ⁊ ammirationē
ſue maieſtatis. de q̄ Bern̄. Precipua ⁊ maxia con
templatio eſt admiratio maieſtatis. q̄ requirit cor
purgatū a vicijs. liberū arbitriū a peccatis ornatū
vtutibꝰ. vt ſe facile poſſit ad ſupna leuare. ⁊ ſe ali-
q̄n p aliq̄s morulas ſtupore ⁊ extaſi in ſuſpēſū te
nere. ⁊ ammirari eius bonitatē. ſapiam. ⁊ maieſta
tē. Gre. Tūc intramꝰ in dei maieſtatē cū in ꝯtēpla
tione eius obmuteſcimꝰ. plus deſiderijs loquēdo
q̄ꝫ verbis exp̄mendo. Ibi aīe ꝯtemplatiue eſt gau-
diū ineffabile. de q̄ Anſ. O q̄ꝫ delectabile eſt illō
bonū q̄d ꝯtinet iocūditatē oīm bonoꝝ. Si iocūda

eſt vita creata. q̄d increata. Si delectabilis ē crea-
tura. q̄d creator. Si delectabilꝭ eſt p̄ns pulcritudo
ibi i eo iuſti fulgebūt ſicͭ ſol. Si h̄ delectat libertas
aut fortitudo. ibi ſiles erimꝰ angelis dei. Si dele-
ctat. hic melodia. ibi canūt angeli nō ceſſantes die
ac nocte clamare. ſctūs ſctūs ſanctꝰ. Si delectat h̄
amicabilis ſocietas. ibi angeloꝝ ⁊ hoim vna volū
tas. Ad q̄s nūdinas pducat nos ſctā trinitas. amē

De ſctā Katherina. Sermo clvj.

Multe filie regū cōgre

gauerunt diuitias tu ſupgreſſa es vniuer
ſas. Prouer. vlt. In ſuma verboꝝ duo
inuuunt. Primo inſinuat meritū ſctāru3 virginū
ibi. Multe filie regū. Scd̄o collaudat beatā kathe
rinam de exceſſu. ibi. tu ſuper greſſa es vniuerſas.
Quo ad p̄mū dicͭ. Multe filie regū ꝯgregauerūt
diuitias. ſ. ſpūales. Nota diuitie ſunt tripli
ces. Prie tpales. de quibꝰ pſ̄. lxj. Diuitie ſi afflu-
ant ⁊c̄. Glo. Diuitias lic3 habere. ſ3 non inherere.
Nam q̄n homo eis mēte inheret. tunc ad pctm̄ in
ducitͭ. j. Thi. v. Qui cupiunt diuites fieri incidunt
in temptationes ⁊ in laqueū diaboli. Dicit q̄ cupi
unt. nō q̄ diuitias hn̄t. Ber. Plus nocet ꝯcupiſcē-
cia q̄ꝫ ſubſtantia. Nam ſm Greg. Cor ⁊ nō ſubſtā
tiam penſat deus. Iſtas autē non congregauit be
ata katherina. ſed diſperſit dedit pauperibus. con
ſiderās q̄ diuitie dicunͭ a diuidēdo. quod ⁊ fecit.
conſiderauit q̄ incitant ad peccatū ⁊ reddunt men
tem inquietam. Augꝰ. Diuitias inueniſti. ⁊ requi
em pdidiſti. Idcirco religioſi debent tenere volun
tariam paupertatē tendentes ad pfectionē. Sed
heu religio peperit diuitias. filia deuorauit matrē
Nam ſm Bern̄. Diuitie ſeculi vix ſine amore poſ
ſunt poſſideri. Et ſic amor qui totus in deū debe
ret figi diſpgitur ad extranea. ⁊ ſic minus amatur
deus Aug. Minus te amat qui tecū aliq̄d amat.
Secūde ſunt diuitie ſpirituales. et ille conſiſtūt
in tribus. ſcilicet in meritis. virtutibus ⁊ gratijs. q̄
quanta cumulata compoꝛtamꝰ. tanto erimus diti
ores. Prime diuitie. ſpūales conſiſtunt in meritis
de quibus Prouer. x. Benedictio domini diuites
facit. quia opera noſtra nequaq̄ꝫ ſunt meritoria niſi
ſi deus eiſdem noſtris meritis benedicat. Gen̄. j.
Creſcite ⁊ multiplicamini. Vt igitur multiplicen
tur conſideremus ſeculares querentes diuitias ſe
culi. quibus tamen aliquando fruſtranͭ. Ipſi eni
continuant eoꝝum exercitia ad congregandū oīa
que poſſunt. Sic et nos in ſpiritu opera merito-
rum continuare debemus ⁊ opera bona in omni-
bus generibus exercitiorum quibus ſperamꝰ nos
domino placere continuantes eadem in omni tē-
pore parua ⁊ magna. ⁊ omnia que poſſumus con
gregantes. Ecc. ix. Quodcūq̄ꝫ pōt manꝰ tua opa-
ri inſtāter fac. Magna cū poſſimꝰ fortiter agamus
in q̄bus dū deficimꝰ vel corpe languēte vel ſpū te
peſcēte minora faciamꝰ. cū aūt nec illa poſſimꝰ orā
do vel legēdo ſaltē deū cogitemꝰ. S3 cū h̄ nō poſ
ſimꝰ tpe ⁊ corpe ꝑpediti ꝓpter deū ab oibꝰ his ceſ
ſemꝰ. de q̄ Bern̄. Semp p̄ oculis habeamus non
illud quod agimus. ſed q̄d agēdo intendimꝰ. et. j.
Cho. x. Siue mādücatis ſiue bibitꝭ vel aliq̄d aliud